

ANUL IV. = No. 8
15 Februarie 1928.

«Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în românul necinstit și înstrăinat!»

INFRĂȚIREA ROMÂNĂSCĂ

Organul central al «Ligii Apărării Naționale Creștine»

CUPRINSUL :

„Infrățirea Românească“ : Ion I. C. Brătianu și
„dreptatea“ Moșilor.

L. C. Cătuneanu : Întrebări supărătoare.

Ion Zelea-Codreanu : L. A. N. C. și problema
jidovească.

Traian Brăileanu : „Ligă“ sau „Partid“.

V. Chendreanu : Glasul bunului simț românesc.

Ioan Potra : Din Țara Moșilor : Cu ajutorul lui Dumnezeu
și a bunilor români.

Gheorghe I. Popescu : O problemă agricolă : stan-
dardizarea.

I. Bunea : Mare scandal și senzație în Gherla.

Ion Zelea-Codreanu : Pentru onor, descoperiți.

Victor Stetiu : Din lupta Maramureșului cu Jidanul
Croedel.

Un observator atent : Scandal bancar.

Informațiuni : Interne și externe.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei

„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Rubrica permanentă

Pentru ca să se știe

Denunțăm din nou marelui public pe aceia, cari au apărut pe Jidanul GROEDEL în procesul cu Maramureșeni, de pe urma căruia sătenii de baștină și-au pierdut pădurile ce le aparțineau de veacuri:

Apărătorii, cumpărași cu banii lui Iuda, poartă numele:

EMIL HAȚIEGANU, deputat național-țărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

MIRCEA DJUVARA, deputat liberal și profesor la Universitatea din București.

VALERIU ROMAN, proaspăt liberal, fost secretar general al L. A. N. C.

Cine ajută pe dușmanii României la bârfirea țării?

COSTA FORU, de la „anumita presă“

și

N. GHIULEA, membru în partidul național-țărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

Ion I. C. Brătianu și „dreptatea“ Moșilor

In vremea noastră, din nou frământată de procesul Moșilor nedreptățiți prin aplicarea reformei agrare de către acela care a fost Constantinescu-Porcul, numit la timpul său călăul Moșilor și protectorul Jidanilor; în această vreme, când politicienii interesați și venali tot mai cred, că pot iarăși organiza o îmbelșugată afacere, obținând ca cele 14.400 jugăre de pădure și pășune din Județul Cluj rămase Jidanilor Tischler și Bürger, scutiți de expropriere, să fie cumpărate de stat dela numiții Iudei cu prețuri enorme pentru ca șperțuri grase să iasă pentru politicienii-samsari; sau când aceiași speță de politicieni samsari tot mai nădăduiesc să mijlocească schimbul celor 14.400 jugăre cu păduri mai bune din domeniul forestier al Episcopiei unite dela Oradea, despuind astfel un așezământ creștin și național în favoarea celor doi Jidani, distribuitori de șperțuri printre rândurile politicienilor români;

în această vreme de ticăloasă decădere, prin corupție semită, când până în sânul Consiliului de Miniștri s'a adus în desbatere și soluția cumpărării de către stat a pădurilor mai sus amintite și soluția schimbului lor, în disprețul dreptății elementare și a legii agrare care impune exproprierea totală;

Revista Infrățirea Românească, cu simțu-i sever și obiectiv, își înțelege datorită să aducă omagiile ei aceluia, care spre paguba țării s'a coborât în mormânt înainte de timp, și caută să dea glas sentimentului de unanimitate aprobare românească, destăinuind marelui public următoarele cuvinte memorabile pe care marele bărbat de stat Ion I. C. Brătianu, cu câteva săptămâni înainte de a muri, le-a rostit lapidar și autoritar în sânul Consiliului de Miniștri, spre a risipi atmosfera de ispită venală, în care se coborâse chestiunea Moșilor. Iată ce a spus:

„Nici cumpărare, nici schimb nu admit: ci numai dreptate Moșilor, cum am semnat eu personal. Nu vreau ca sub guvernul meu să se producă o afacere ca afacerea generalului Mircescu cu schimbul. Domniavoastă, Doilor Miniștri, ați vrea așa ceva? Chestiunea schimbului nu poate să intre în procesul-verbal al ședinței Consiliului de Miniștri“.

Așteptăm să vedem, dacă guvernul actual merge până la capăt pe linia trasă de Ion I. C. Brătianu. Calea s'a deschis: procesul Moșilor cu Jidanii Tischler—Bürger a început la Huedin.

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Intrebări supărătoare

Partidele politice, astăzi toate jidovite, impută L. A. N. C. ca are un program irealizabil, că măsurile ce preconizează nu se pot legifera. În schimb se laudă, că ele fac, la guvern, o politică conform cu interesele bine cumpănite ale neamului nostru. Toate se laudă, că nici o prevedere nu le scapă spre a asigura ridicarea elementului românesc în România întreagă. Toate se laudă, că ele în cadrul dreptului în vigoare și al tratatelor de pace luptă în mod discret dar eficace la stăvilirea puterii crescânde a Iudaismului cotropitor.

Vorbind cu oricare fruntaș politic din orice partid, îți șoptește la ureche mai ales această ultimă afirmațiune, având în glas un accent de mândrie pentru dovadă de atâta curaj! Auzindu-l îți face impresia, că pentru el eroismul celor eari au căzut la Mărășești e un moff față de fapta lui temerară de-a te asigura în patru ochi, cu voce abia perceptibilă, că luptă și el contra Jidanilor.

Nu exagerez; în așa hal de lasitate au ajuns fruntașii vieții noastre publice.

Spre a se convinge fiecare Român, cu judecată proprie și dezinteresată, cum dăinuiește la noi lipsa de prevedere sau neputința guvernanților de a lua măsuri pentru orientarea și realizarea unei politici naționale, voui da

două exemple; luate din viața bietului nostru popor.

Este o regulă elementară de bun simț, ce nu se poate defini, pentru-că toată lumea cu un dram de minte și cu instinctul de-a se strecura prin nevoile existenței, înțelege, că atunci, când sub acoperământul țării tale se adăpostesc și neamuri alogene, trebuie să faci numărătorea populației ca să știi câți sînt de-ai tăi în această țară și câți sînt de alt neam.

Ei bine, acest gând simplu, care naște în orice minte românească de la coarnele plugului, nu a pătruns la conducerea partidului liberal și național-țărănist cu așa țârie, încât să fie susținut ca un punct de program, ce trebuie fără zăbavă realizat. Se împlinește în curând, la sfârșitul acestui an, un deceniu de când trăim în România întregită, și nu am auzit glasuri autorizate de la tribuna Parlamentului, din partidul liberal sau național-țărănist, care să ceară imperios recenzământul general al populației.

Face excepție onorabilă, dar și lamentabilă în același timp, partidul zis al poporului. În adevăr, el a încercat să facă numărătorea în primăvara anului 1927, dar a avut așa de puțină autoritate Ministerul de Interne, încât în toate orașele mari fișele rezultate au însemnat mistificarea realității cu batjocorirea inițiativei D-lui Goga. Cine s'a făcut vinovat de atare faptă? Bine înțeles, aceia cari au avut interes să nu fie numărați, să nu știm câți sînt: în primul rând *Jidanii*. Ei sînt năvălitorii clandestini ai României mari; ei au sporit numărul elementelor parazitare, deci neproductive dar consumatoare, în așa măsură, încât au interesul să rămănem în ignoranță asupra adevăratei situațiuni. Ei au intuiția exactă, că dacă am cunoaște exact numărul Jidovimei trăitoare astăzi la noi, între Nistru și Tisa, din două una: ori o poliție națională și creștină s'ar impune tuturor conștiințelor românești, ori o mișcare populară față de tembelismul cumpărat al partidelor politice inexorabil ar izbucni.

Alt exemplu. De ani de zile se discută problema gravă a alcoolismului. Cuvântul grav este un eufemism. Realitatea trebuie altfel caracterizată, dacă iubim adevărul. Nu este vorba de o primejdioasă amenințare, este vorba de faptul actual al uciderii sistematice prin alcool a populației noastre rurale. Pier încet încet țăraniii noștri din Maramureș, din țara Moșilor, din Nordul Ardealului, din Bucovina, o trăviți cu alcoolul debitat în cărciumile jidovești. S'au ocupat de acest flagel atâtea congrese; s'au votat moțiuni și hotărâri de a se interveni pe lângă guvernele noastre; a ridicat glasul său

autorizat I. P. S. S. Mitropolitul Primat al României întregite, actualul Patriarh și Inalt Regent Dr. Miron Cristea; a depus guvernul liberal în Iunie 1925 un proiect de lege la Cameră pentru înfrânarea alcoolismului cu reglementarea fabricației și a debitului de alcool. Atâtea și atâtea bună-voințe și încercări! Care a fost rezultatul?

Băntuie astăzi aceeași mizerie în populația noastră rurală, din cauza alcoolismului, ca și mai înainte.

Proiectul de lege adus de d. Vinfilă Brătianu zace și astăzi în cartoanele Camerii.

S'au luat unele măsuri, cari nu înfrânează răul: s'a scumpit alcoolul, pentru ca cei vițioși să-l aibă cu mai mari sacrificii; s'a impus în comerț diluarea lui, spre a fi mai puțin vătămător.

Dar vă întreb, d-lor politicieni, cari cu toții vă bateți cu pumnii în piept că vă dor durerile neamului, pentruce nu ați pășit energic să se voteze cu un ceas mai înainte proiectul de lege depus la Cameră în Iunie 1925? Pentruce, domnilor liberali, cari ați exercitat cel mai mult timp puterea în România întregită dispunând de majorități parlamentare, pentruce nu v'ați grăbit să ajungă lege proiectul amintit? Când în *Maramureș, fiecare casă de Jidan este o cărciumă clandestină*, un debit de alcool amestecat cu alte sențe ucigătoare, ce mai așteptați domnilor prefinși patrioți ai partidului liberal?

Este incurie? Atunci unde vă este prevederea, fără decare orice guvernare constituie o nenorocire generală?

Este frica, să nu loviți în interes jidovești? Atunci care vă este fundamentul național al politicii zise național-liberale, cu care vă lăudați?

Am luat din viața trudită și exploatată de politicieni a neamului nostru două mari neajunsuri, cărora printr'o politică românească li s'ar putea pune capăt. Aici nu este vorba de măsuri, ce nu se pot legifera, cum ne impută partidele politice, că preconizăm noi ligiști. Recenzământul general al populației și combaterea efectivă și curajoasă a alcoolismului intră în programul de activitate al oricărui partid de guvernământ. Pentruce, domnilor, cari exercitați puterea, nu satisfaceți aceste urgente cereri ale nației în suferință?

Pentruce, domnilor, cari v'ați pierdut capul și simțul românesc în goana pătimașe după guvern, nu suflați un cuvânt autorizat, oficial al partidului național-țărănist, în combaterea drastică, radicală a alcoolismului răspândit și favorizat de Jidani?

Partidele de guvernământ au rămas țării datoare cu o serie de făgăduințe neimplinite și de măsuri ce trebuiau de mult luate; de aceea țara este sătulă și de hipocriza unora și de demagogia altora.

I. C. CĂTUNEANU

L. A. N. C. și problema jidovească

Nimeni nu poate făgădui, că nevoile, frebuințele, ca și problemele de propășire ale oricărei nații, sunt numeroase, sunt feliurite, sunt complicate, înlănțuindu-se între ele. Și mereu altele, la intervale de timp mai lungi sau mai scurte. Între aceste nevoi, trebuințe și probleme, intervin însă câteodată — nu de multe ori în viața unei nații — și probleme de acele, cari le fac pe toate celelalte să amuțiască. Să fie pentru un anumit timp înlăturate din preocuparea publică a nației. Sau să fie numai întru atâta luate în considerare, întrucât ar putea să ajute, să contribuie la deslegarea problemei, cătră care în acel timp se îndreaptă toată preocuparea și toată încordarea nației respective. Spre exemplu, un astfel de moment este în viața unei nații, când ea se află în stare de războiu serios.

Am zis războiu serios, pentrucă sunt și războaie, de rezultatul cărora atârnă numai stăpânirea unei fășii de teritoriu, stăpânirea unei colonii. Sau bunăstarea economică, influența asupra

altor state. În sfârșit demnitatea, gloria națională. În cazul unor astfel de războaie, o nație poate să-și permită luxul de-a se ocupa în același timp și de alte probleme, să-și caute și de alte treburi, deși chiar în cazul acesta preocuparea principală va fi tot războiul și grija biruinței.

Sunt însă și războaie — mai rar, dar sunt — de rezultatul cărora atârnă tot viitorul și viața însăși nu numai a statului respectiv, ci chiar a nației. Într'o astfel de împrejurare toate celelalte probleme sunt înlăturate. Toate nevoile trebuie să tacă. Toate puterile nației se încordează numai în direcția războiului. Și nu rămâne decât o singură preocupare obștească: victoria!

Și este firesc să fie așa. Este vorba doar de viața nației! Altfel nu se poate întâmpla decât atunci, când o nație, pentru pacatele și ficăloșirea ei, este sortită de Dumnezeu pierii.

Printr'o mare cumpănă trece și nația noastră românească în timpul de față. Timp de grea cumpănă, care pune în pericol însăși viața nației, ca

niciodată în cursul existenței noastre nu de două, ci de multe milenii!

Este vorba de războiul, pe care neamul jidovesc din toată lumea ni l-a declarat pe față la 1919, prin tratatul dela St. Germain. Tratat cu clauza acordării, cu deasila și în masă, de drepturi politice — drepturi de cărmuire a țării deopotrivă cu băștinașii — tuturor Jidanilor aflători pe teritoriul României întregite. Cum și drepturi de grabnică și ușoară încetățenire tuturor Jidanilor, cari se vor așeza pe viitor în țară.

Și dacă ar fi vorba de un războiul propriu zis, care se duce cu armele câmpului de luptă — tun, pușcă, grenadă, baionetă — nici o grijă n'am avea. Doar de mii de ani n'am mănuit altceva decât arma, plugul și fluierul. Și Dumnezeu a voit să ne deprindem cu câmpul de luptă, ca nici-un alt neam din lume. Dar războiul acesta, pe care ni l-a declarat Jidovimea din toată lumea, se duce cu arme, pe cari sufletul nostru de ostași oțeliți, dar onești, nu le-a cunoscut niciodată. Armele lor sunt: minciuna, viclenia, corupția, otrava alcoolului, camăta banilor din imensitatea capitalurilor prădate dela toate popoarele arice, pornografia, arginții mituirii, aurul trădării, subminarea familiei, distrugerea credinței creștine, otrăvirea înceată a sufletului prin anume cărți și gazete, învrăjbirea înșilor, a grupărilor, a claselor sociale, slăbirea instituțiilor, subminarea temeliiilor statului, provocarea războaielor între state, și eterna conspirație contra omenirii și a lui Hristos. Toate aceste arme mănuite cu îndărmănare și din întuneric. Din întunericul statului lor tainic, puternic organizat prin Cahaluri și Sanhedrinuri secrete, având ca avangardă Francmassoneria internațională!

Să ni închipuim, că pe câmpul de luptă o oaste ar fi atacată cu arme, pe cari nu le posedă, și de un inamic ale cărui unități organizate reușesc să se facă invizibile. Nu-i vezi decât izolați, când cerșesc milă, când se arată prietenoși, când se plâng de nedreptăți și de suferinți, când zimbesc, iar când te atacă nu-i vezi!

Deceia războiul acesta este mai periculos decât toate, pe câte le-a înfruntat neamul nostru în cursul miilor de ani. Și cu atât mai mult, cu cât acest inamic își urmărește planurile zeci de ani, sute de ani, cu îndărătnicie satanică. Așa de exemplu ei ne-au declarat războiul fațiș abia la 1919, însă invadarea sistematică a teritoriului românesc a început încet și pe ne-simțite cu zeci de ani — aproape cu o sută de ani — în urmă. Și cu plan! Cine crede că Jidanii au venit, s'au strecurat, au invadat, au năvălit la noi *întâmplător*, și *numai atrași de bo-*

găfia țării, de blândeța, de omenia, de nepregătirea economică a Românului, și numai împinși de anume împrejurări mai grele pentru ei prin alte țări, acela dovedește că *nu cunoaște deloc organizația secretă de stat a Jidovimii*. Cea mai puternică din câte organizații de stat au existat vreodată în lume.

Dar oricât de puternici sunt ei și oricât de slabi noi, odată ce ne-au declarat războiul *trebuie să-l ducem*. *Trebuie să ni apărăm țara și existența nației noastre!*

Unii, chiar dintre cunoscătorii te-meinici, se vor întreba poata, de ce Jidovimea a găsit că trebuie să ne atace *acuma*, și în special pe noi Români. Explicația este ușoară și clară, deși s'ar părea, că atacul lor special contra noastră contrazice planul lor de dominație mondială, de cucerire a întregului glob, de robire a *tuturor* popoarelor fără deosebire. Este adevărat. Aceasta este himera pe care o urmăresc cu persistentă și îndărătnicie în cursul secolelor. Rezultă clar din declarațiile îndrăznețe ale mai multora dintre conducătorii lor, cași din lumina sinistră a „*Protocoalelor Înțeleptilor Sionului*”. Sunt mânași spre această țintă nu numai de organizația lor secretă, nu numai de instinctul lor parasitar, ci chiar de răstălmăcirea talmudică a vechii lor religii, ajunsă astăzi o pseudo-religie!

Da, urmăresc stăpânirea lumii întregi. Dar când văd, că nu pot ajunge la țintă deodată, printr'o uriașă revoluție bolșevică în toată lumea — cum au încercat sistematic după război — atunci se resemnează de-a ajunge treptat, în etape, la țintă, cucerind încet țară după țară. Bineînțeles, fără a-și pierde pozițiile pregătitoare, câștigate în celelalte țări.

În vremile de față țara — care li se pare nu numai cea mai ușor de cucerit, dar și cea mai importantă pentru urmărirea planului celui mare — este țara noastră, România. Li se pare ușor, fiindcă România-Mare este proaspăt încheată, încă neconsolidată. Cu unele minorități creștine, cari nu ne iubesc, și cu mulți dușmani împrejur, cari ne urăsc. Ușor, fiindcă Jidanii au imigrat mai dinainte pe teritoriul nostru într'o proporție, cum n'o au în nici o țară din lume. Ușor, fiindcă au credința, că nu mai are cine le rezista: Clasa boierimii băștinașe au distrus-o demult prin camăta și prin vicii, iar clasa burgheză, a comercianților, meseriașilor, industriașilor români, au desființat-o, am putea zice din față, prin concurența șireată și necinstită. Și doar în asemenea împrejurări grele, clasa burgheză bogată este aceia, care opune o rezistență hotărâtoare. În sfârșit ușor, fiindcă nu văd în fața lor decât o *țărănime* blândă,

în mare parte analfabetă, patriarhală, și *cărturari*, cărora au apucat a li otrăvi într'asa grad sufletele, încât niceări nu găsesc mai mulți și mai devotați slujitori politici — răspândiți prin toate partidele — ca la noi.

Dar nu numai ușor, ci și de însemnătate hotărâtoare pentru Jidovime. De însemnătate hotărâtoare pentru înaintarea neamului lor spre ținta cea mare, *din cauza poziției geografice a României*. Țară, care nu numai că a rezistat tuturor încercărilor de bolșevizare în cursul războiului mondial și după război, ci spre a nu fi încunjurată, a îndrăznit a opri la Budapesta lui Bela Kuhn marșul triumfal al comunismului, care în câteva luni, prin încurajarea apropierii, urma să se răspândiască asupra Italiei, Austriei, Germaniei, Bulgariei, etc. asupra Europei. Și să aducă asupra lumii stăpânirea jidovească în tocmai ca în fosta împărăție rusească. Marșul triumfal al steagului roș, cu steaua jidovească pe el a fost oprit. Planul mareț s'a prăbușit în praf: *Numai din cauza României!* Experiența s'a făcut; Pre-cum odinioară întinderea Islamului a fost zăgăzuită de vitejia românească, tot așa astăzi lupta de întindere a stăpânirii jidovești asupra lumii — având ca bază de operații teritoriul cucerit al fostei Rusiei — nu poate înainta din cauza României. Mai ales *acuma* în urma alianțelor ei, și în special în urma întinderii valului de apărare prin alianța cu Polonia. *Deci înainte de orice trebuie cucerită România*. Desigur nu cu armele obicinuite ale câmpului de luptă, ci cu vechile arme ale Jidovimii, pe cari le-am enumerat mai sus, și despre cari ei sunt convingiși — *până acuma* — prin experiență, că nu dau greș.

Apoi stăpânirea acestei țări de către Jidovime ar fi de importanță foarte mare pentru planul lor cel mare, din cauza bogățiilor nemăsurate ale teritoriului. Căci doar bogățiile, ca mijloc, joacă un rol principal în executarea planului lor de dominație mondială.

În sfârșit visul este atât de atrăgător, atât de plăcut: O țară bogată, ca foarte puține în lume. Cu întindere destul de mare. Cu situație geografică minunată: La gurile Dunării, între Lumea Apusului și Lumea Răsăritului!

Țăranului român îi mai trebuie încă puțin alcool amestecat cu vitriol, puțin sifilis, o sărăcie mai sistematizată, și în scurt va degenera. Nu până la plângere completă — ca nenorocita rassă a Pieilor Roși, — ci exact cât trebuie pentru a fi un rob supus, un bun animal de muncă. Cât despre goimii cărturari, intelectuali, puțină grijă. Vor fi utilizați cu folos în atâtea biurouri ale diverselor întreprinderi înfloritoare jidovești. Chiar astăzi doar

atâția politicieni mari și mici — din toate partidele — sunt foarte bucuroși, că s'au primit prin diferite consilii de administrație ale întreprinderilor jidovești, spre a fi salariați de Jidani, pe cari îi servesc cu tot devotamentul în contra intereselor nației românești! Desigur, astăzi nu muncesc, ci sunt plătiți numai pentru vânzarea indirectă și directă a intereselor nației românești. Atunci vor trebui să munciască din greu. Politică? Asta o vor face atunci stăpânii țării direct, nu indirect prin mijlocirea goimilor slujitori, ca în cele mai multe cazuri astăzi!

Pentru țara aceasta devenită a lor, ar putea să păstreze chiar numele „România”, precum au păstrat pe vremuri numele de „Palestina”, care nu este denumire jidovească, ci nume dat de populația băștinașă arică, asupra căreia s'au suprapus, au robit-o, și au întemeiat statul lor. Dar n'au schimbat numele țării, ci a rămas tot „Piliștim”, adică „țara Philistenilor”, adică „țara Pelasgilor”. Deci țară arică, cași a noastră. Nu fie în măsură, cum zice Românul!. Și nu erau în proporție mai mare față de băștinașii de acolo, decum sunt astăzi față de noi!

Iată așadar pentru ce prin tratatul dela St. Germain dela 1919 Jidanii din toată lumea ne-au declarat rășboiu. *Voiesc să cuceriască această țară. S'o smulgă din mâna noastră. S'o prefacă în țara lor.* Ei să fie stăpânii țării. Iar pe noi, din stăpânii țării, să ne prefacă în slugile, în robii lor!

Și dela declararea rășboiului ofensiva lor a continuat zi cu zi, fără întrerupere. În câteva cuvinte, foarte pe scurt, să arătăm care-i situația astăzi, după abia opt ani de ofensivă a Jidovimii:

1. Au intensificat invazia în țară într-o măsură fără precedent în istorie. La 1918 erau pe teritoriul României de astăzi, cel mult un milion de Jidani. Chiar atunci, și cu acest număr, erau într-o proporție mai mare, decât în orice altă țară. *De atunci însă și până astăzi au invadat neconținut de peste toate hotarele.* Au invadat, parte primiți „temporar” de diferitele guverne — fapt cu care unii oameni politici se laudă fășiș, pentru a obține bunăvoința Jidovimii din țară și din străinătate, — parte aduși cu certificate false eliberate de rabini și de „U. E. R.”, precum s'a dovedit cu acte oficiale. Iar cei mai mulți s'au strecurat pe furiș peste graniți. Și se furișează neconținut și astăzi, orice pază ar fi. Unii dintre noi socotesc, că numărul Jidanilor a ajuns astăzi la două milioane. Evident număr colosal de mare. Eu cred însă că se înșală. Sunt adânc convinși, că numărul lor trece astăzi de

trei milioane. Vei zice poate, că ar fi bine să se facă o numărătoare. Întâiu trebuie să fie cine să ordone acea numărătoare, și al doilea să aibă cu cine s'o facă, adevărată și sinceră. Pușini își dau seama cât de sus și cât de jos a străbătut otrava corupției jidovești, menită a paraliza orice încercare de rezistență în orice direcție. Jidanii s'au opus în toate timpurile încercărilor de-a fi numărați. Atât pentru interesul ce-l au de-a nu se cunoaște numărul lor — ca să nu se sperie lumea — cât și din erez religios, chiar când erau în Palestina, religia lor talmudică interzicea cu strășnicie numărarea populației. Iar acum în țară la noi vor găsi o sută de mijloace pentru a împiedeca aflarea numărului lor esact, oricât i-ar costa această împiedecare. Pseudo-religia lor li interzice să se numere măcar ei în de ei! Dealțul a încercat o numărare dl Goga, când era Ministru de Interne, și n'a putut ajunge — dupecum se știe — la niciun rezultat. S'a dovedit imposibilitatea.

Apoi, pe măsura invaziei, s'au înfins în toate direcțiile cu iușeală de necrezut, acaparând — am putea zice — toate isvoarele de viață ale nației românești. Au acaparat nu atât sprijiniți de finanța jidovească internațională, cât prin specula lor necinstită și prin prădăciunea lor sprijinită de politicienii mari și mici ai tuturor partidelor noastre. *Au acaparat totul cu banii noștri și cu munca noastră prădată!* Dar să încercăm o privire generală:

2. Au cuprins moșii întinse, ne-numărate. Iar dintre acele, pe cari nu le-au cumpărat încă, întreb, câte nu sunt datoare la băncile jidovești, cu sume din ce în ce mai mari și cu procente din ce în ce mai ridicate? Deci indirect sunt stăpâni aproape asupra tuturor moșiilor.

3. Au cumpărat zeci de mii de pământuri și gospodării țărănești. Iar pe acele, pe cari nu le-au cumpărat, sunt tot ei stăpâni, întrucât întregul comerț de cereale — direct sau indirect — este în mâna lor. Ei cumpără toate produsele pământului și ale muncii țaranului, și tot ei îi vând țaranului toate câte îi trebuiesc — și mai ales câte nu-i trebuiesc! În ambele cazuri numai ei singuri hotărăsc prețurile. Prin această cheie ei sunt stăpâni absoluți nu numai asupra pământurilor ci și asupra brațelor de muncă ale țărănimii întregi. Prin stoarcere sistematică țaranul devine din an în an mereu mai sărac, mai dator, mai aservit, mai umilit, mai rob!

Iată prin urmare întreaga bogăție agricolă a țării în stăpânirea Jidovimii!

4. Exploatarea pădurilor? Una din

cele mai mari bogății ale țării. Bogății de sute de miliarde se pădăuiesc cu iușeală fantastică. Munții rămân goi, isvoarele seacă, poile se răresc, seceta se întinde asupra țării din ce în ce mai mult. Se primejduiește viitorul agricol al țării. *Și în modul cel mai grav se periclitează apărarea națională în timp de rășboiu!* Mai ales în timpurile de astăzi, când rășboaiile vor fi duse cu aeroplan și cu gaze. Față de aceste arme cumplite, cetățile, fortificațiile de orice fel nu mai au nici o valoare de rezistență. Locul lor trebuie să-l iee dealurile cu păduri și munții cu codri. *Raderea lor înseamnă distrugerea apărării noastre naționale!*

Cine ni distruge codrii și ni pradă munții mai rău ca în țările sălbătécilor? Răspunsul îl știe toate lumea: 98% din valoarea exploatărilor de păduri se află în mâna Jidanilor!

5. *Marile bogății ale subsolului, dela petrol până la tot soiul de mine, sunt în stăpânirea lor în cea mai mare parte!*

6. Au pus stăpânire pe cea mai mare parte din comerțul de alimente și de beutură prin sate și orașe, pentru că poată stoarce direct munca țaranului și a muncitorului manual, și mai ales pentru că să-i poată otrăvi încet, pe nesimțite. Prin alcool, prin băuturi falsificate și prin amestecuri de otrăvuri în băuturi, precum s'a dovedit de-atâtea ori. *Se urmărește sistematic degenerarea fizică și otrăvirea sufletească a nației noastre.* Cum și răfăcirea și stăpânirea ei prin diferite propagande viclene, cu prijelul beției.

7. *Au acaparat târgurile și orașele.* Și e doar un adevăr elementar, că târgurile și orașele au rolul cetăților din timpurile mai vechi. *Cine e stăpân pe orașe, acela e stăpân pe țară!* Ei bine, cucerirea orașelor noastre în ultimii ani — dela rășboiul lor fășiș în contra noastră — s'a produs cu o iușeală fără păreche în istoria universală! Un singur exemplu: Bucureștii, capitala țării. La 1918 era încă un oraș românesc în ce privește valoarea proprietății urbane. Astăzi valoarea proprietății urbane a capitalei — inima țării — a ajuns, numai în câțiva ani, în cea mai mare parte în stăpânirea Jidanilor. Și așa cu toate orașele mici și mari. *Sub ochii noștri, care după case, străzi după străzi, și cartiere întregi au trecut în stăpânirea Jidovimii!*

8. *Meseriile, industriile, comerțul, banii sunt în stăpânirea lor.*

9. *Au acaparat puterea formidabilă a presei.* Românul își plătește singur otrava, care i se servește zilnic, cum părănd gazete, despre cari de cele mai multe ori nici nu știe că sunt

jidovești. Prin gazetele lor numeroase ei învrăjbesc, calomniază, disolvă orice încercare de rezistență, terorizează!

10. *Au străbătut în instituțiile de căpetenie ale țării:* În arinată, în magistratură, în învățământ, în advocatură, în administrație, în parlament! Până și din Biserica au reușit să câștige clerici frunțași, cari să-i sprîjine, și episcopi, cari să li predice prin sinagogi, incurajându-i! Iar toate guvernele țării, rând pe rând, execută supuse și fără murmur orice cer ei!

10. *Au pătruns ca membri în toate partidele politice, și au pus stăpânirca asupra celor mai mult frunțași politici* prin sistemul introducerii lor — cu tantieme grase — în consiliile de administrație, începând dela băncile cele mari și până la cele mai mici întreprinderi și afaceri. Au întins corupția sub toate formele de sus până jos!

Iată pe scurt rezultatul ofensivei Jidanilor, în câțiva ani. Rezumat, *întâmplător*, în 11 puncte. Probabil că *întâmplarea* voiește să ni arate, că situația nației românești a ajuns în ceasul al 11-lea!

Jidanii se găesc deci în plină și irezistibilă ofensivă pentru cucerirea complectă a țării, pentru robirea și nimicirea nației noastre românești. Am putea zice, că dela declararea războiului lor contra noastră, adică dela 1919 și până astăzi, ei au mers mai mult într'un marș triumfal. N'au *întâmpinat* decât doar mici hârțuieli. Dealtfel nici nu prea era cine să li opună rezistență. Boierimea băștinașă — cum am spus mai sus — nu exista. Clasa burgheză a fost de mai înainte dis-trusă. Iar *țărănimea* — numai cu în-sfîntul ei de conservare a rasei — era încă buimăcită de cumplitul tribut de sânge, pe care a trebuit să-l deie în războiul cel mare al lumii. Deci n'a avut cine rezista. Cățiva intelectuali neînrolați în partidele jidovite și o mână de studenți idealști, ce-ar fi putut face mai mult, decât au făcut?

Și dacă ar fi să ni închipuim că războiul Jidovimii ar merge tot așa înainte, adică fără o contra-acțiune, un contra-asalt temeinic organizat, atunci am putea ușor calcula, căți ani li-ar mai trebui ca să-și ajungă pe deplin ținta: Țara a lor și noi robi!

Dar noi credem, că încă nu-i cazul să desnădăduim. Încă nu putem zice că totul e pierdut. Nația românească începe a se trezi din toropeală. O trezesc fanfarele de biruință și chioțele de bucurie ale Jidovimii. Se va trezi nația, atâta câtă este și așa cum este. Adică se vor trezi din toate părțile românești aceia a căror suflete n'au fost încă ferecate de Jidani și de partidele jidovite. *Numai aceștia sunt astăzi nația. Și nația aceasta se va organiza sub steagurile desfășurate și*

va da contra-atacul. Acest contra-atac e singura — dar și întreaga — speranță!

In numele acestei singure speranțe L. A. N. C. a desfășurat steaguri de luptă și le ține sus. Că au fost chiar dela început neînțelegeri, cari au trebuit să ducă la schimbarea comandantului? Această împrejurare, neașteptată și regretabilă, nu îndreptățește pe niciun luptător adevărat la descuarajare, la desnădejde. Cății generalissimi n'a trebuit să schimbe Franța până la la victorie. Și nici un soldat francez n'a aruncat arma când s'a schimbat un generalissim, pentru că *ostașul nu luptă nici pentru el, nici pentru generalissim, ci pentru țara lui!* Deci mobilizarea luptătorilor adevărați se va face treptat. Alături generația tânără și oțelită se organizează și ea în „Legiunea Arhanghelul Mihail”. Spre a fi sau o avangardă fur-tunoasă sau o rezervă de asalt, me-

niță „a sdrobi dușmanul sub călcăie“!

Așa că Jidovimea, în războiul ei de cucerire a țării noastre, abia de-acum înainte va vedea ce poate nația românească, atunci când e vorba să-și apere pământul strămoșesc și viața ei, tofașa de veche ca-și țărna acestei țări. Războiul ne-au declarat, războiul de cucerire ni fac? Războiul vom face și noi! *Deci acțiunea noastră este o simplă politică de partid, ci este un sfânt războiul național!*

Așadar oricât de vast este programul L. A. N. C., oricât de însemnate și de numeroase sunt punctele lui, ele nu pot fi luate în considerare, decât ca auxiliare ale preocupării principale: războiul contra invaziei jidovești! Și a singurei ținte: Victoria!

Prin oricâte peripeții, încordări și jertfe am trece, noi de rezultatul final nu ne vom îndoi!

Huși, 24 Ianuarie 1928.

✠ ION ZELEA-CODREANU

„Ligă“ sau „Partid“

Politicianii sunt oameni practici cari urmăresc scopuri precise și năzuiesc a obține rezultate imediate cu un efort minim: Fiind la putere ei vreau să se mențină cât se poate de multă vreme, fiind în opoziție ei vreau să ajungă cât se poate mai repede la putere. Toate manifestările verbale ale politicianilor servesc acestor scopuri, precum și alegerea mijloacelor de acțiune e determinată de ele.

Astfel un politician din opoziție vorbind de desordinele dela Oradea, a afirmat că la noi e mai rău, decât era în Rusia țaristă. Căci acolo se făceau pogromuri, dar sinagoge erau apărate de Cazaci. (Concluzia logică ar fi că acel domn, venind la putere, va îngădui uciderea în masă a jidanilor, dar va salva sinagogele.) Alt politician, la putere, a găsit o formulă mai simplă. Dat fiind că studenții sunt autorii desordinelor, guvernul va desființa studențimea, prin mitraliere și bacalaurat!

Cazaci, mitraliere și bacalaurat sunt deci mijloacele propuse de politiciani pentru rezolvirea problemei jidovești, adică pentru a-și asigura sprijinul jidanilor.

Noi au propus rezistența activă în toate domeniile vieții sociale. L. A. N. C. s'a constituit cu scopul de a organiza această rezistență. A organiza înseamnă a studia cauzele fenomenelor și a găsi mijloacele pentru a obține efecte ce se pot prevedea.

Prin invazia jidanilor în Țara noastră, s'a deschilibrat cu desăvârșire sistemul social. Ei s'au interpus ca un corp străin între elită (clasa conducătoare)

și mulțime și, prin puterea lor economică, amenință a opri circulația normală a elitelor, ocupând ei toate locurile de conducere. Decadența clasei conducătoare naționale e accelerată prin corupție și lux, clasele de jos să-răcesc prin camătă și alcool, și jidanii vor trebui să rămână, fără mari sforțări din partea lor, stăpânii situației — dacă nu va interveni reacțiunea.

Și pentruca această reacțiune să se producă fără mari zguduiri și fără primejduirea echilibrului social (care i-ar putea sălta dintr'odată pe jidani la conducerea Statului cum s'a întâmplat în Rusia), s'a constituit L. A. N. C.

Ideia inițială a fost, ca Liga să cuprindă pe toții Români cari văd primejdia jidovească și sunt convinși de nevoia de a reacționa. În urmă s'a hotărât ca membrii Ligii să nu facă parte dintr'un partid politic. Această hotărâre i-a dat L. A. N. C. posibilitatea să ia parte la luptele politice ce se dau între partidele politice.

Dacă L. A. N. C. ar fi renunțat la acest mijloc, ea ar fi putut încerca să înriurească prin membrii ei legați în acțiunile lor politice de o doctrină bine stabilită și răspândită în diferitele partide, asupra atitudinii acestor partide în chestia jidovească. Dar atunci ea ar fi trebuit să fie o asociație secretă, cum este francmasoneria, care desigur își execută influența în partide în favorul jidanilor. Imposibilitatea unei astfel de organizații se poate lesne dovedi. În primul rând eterogeneitatea elementelor din care se compune L. A. N. C. e o piedică. Lipsesc apoi

încă elementele pentru organizația internațională a apărării intereselor naționale și creștine. Fărămișarea națională, confesională, economică a lumii creștine le-a înlesnit jidanilor cari reprezintă o unică națiune, confesiune și clasă economică și răspândită în toată lumea să organizeze societăți secrete pentru pregătirea dominațiunii lor mondiale. Membrii L. A. N. C. intrați în partide n'ar fi putut acționa, ar fi fost înlăturați în scurtă vreme de la orice post conducător (dacă prin ipoteză ar fi putut ajunge) și înlocuiți prin „slugi jidovești”, cum e termenul tehnic.

N'a rămas deci decât organizarea „legală” a L. A. N. C. cu statute în regulă și impunându-se membrilor ei condiția să nu intre în niciun partid politic.

Prin acest fapt L. A. N. C. și-a pierdut caracterul de „Ligă”. Ea nu mai poate fi numai un suport pentru celelalte partide în lupta lor de apărare împotriva jidanilor, ci ea își ia asupra sa obligațiunea de a rezolvi pe cale politică această problemă — împotriva partidelor politice cu cari concurează pentru atingerea la putere.

Stând astfel lucrurile, toată discuția în jurul problemei, dacă L. A. N. C. e „Ligă” sau partid e sterilă. Unii afirmă, că Liga e Ligă și nu e partid. Suntem de acord. Alții zic: prin faptul că Liga ia parte la luptele politice împotriva partidelor politice oprind intrarea membrilor ei în „alte” partide, ea însăși a devenit partid; suntem de acord. Și concilierea s'ar putea face foarte lesne. Căci chiar când unii i-ar zice Ligii partid, sau ceilalți partidului Ligă — *realitatea nu s'ar schimba*.

Inconciliabilă ar fi opoziția dacă cele două părți ar porni dela definiții rigide ale noțiunilor „Ligă” și „Partid”, și ar vrea să schimbe realitatea în conformitate cu aceste definiții.

Să ne imaginăm că L. A. N. C. trezește „curentul antisemit”, dar renunță la organizații disciplinate cum le au sau năzuiesc să le aibă celelalte partide. Trezirea curentului se face prin presă, broșuri, prin tineri însufleșiți de cele mai nobile sentimente naționale. Dar lipsind cadre bine încheiate și conducători cu simțul răspunderii, deci o „mașină” indispensabilă unei grupări politice cu scopuri bine determinate și mijloace de acțiune bine cumpenite și adaptate scopurilor, „curentul” poate fi captat de orice grupare politică și utilizat pentru scopurile ei. Și partidul liberal, și cel averescan și cel național, pot manevra cu curentul creat de Ligă, îl pot deslănțui și-l pot înabuși când vroesc. Un exemplu: revolta țărănească dela 1908. Să dau și un exemplu mai recent? Cred că nu e nevoie, fiindcă îl cunoaștem cu toții. Și dacă vom merge

pe această cale vom avea în curând o serie de exemple...

Și „Ligă” ar avea numai menirea să aperse „șapii ispășitori” și să-și ia răspunderea pentru efectele manevrelor partidelor politice?

Desigur curentul antisemit e puternic și între studenți și între țărani. Și unii și alții au motivele lor, foarte puternice, să reacționeze în fața primejdiei jidovești. Țăranii reacționează prin votul ce-l dau la alegeri candidaților Ligii. Ei trebuiesc organizați, treziți, încurajați și conduși. Curentul desordonat i-ar împinge la acțiuni violente, la revolte pe cari orice guvern le-ar înabuși în sânge. Studenții mai puțini la număr, strânslegați prin viața comună, prin interese comune pe cari le cunososc și le discută, cum discută și asupra mijloacelor de acțiune, rămân, ca masă, afară de acțiunile politice ale Ligii. Ei nu pot fi încadrați ca „masă electorală” în Ligă. Dar unii dintre studenți pot fi membrii în Ligă și pot lupta pentru izbânda Ligii, nu numai la alegeri, dar în toate domeniile: religios, economic, cultural, na-

țional etc. În probleme curat studențești ei sunt solidari, și vor găsi totdeauna sprijinul Ligii. În chestiuni politice însă studențimea e divizată. Aci intervin interese familiare și individuale cari împiedică solidaritatea. Din această cauză s'a ajuns la formula: „studențimea nu face politică”, pentru a evita desbinări în rezolvirea problemelor studențești.

Dacă nu se ține seama de aceste fapte, se poate lesne întâmpla ca Liga să fie oprită în loc chiar de studenții cari fac altă politică decât cea a „Ligii...” și ca înăuntrul „Ligii” să se ciocnească deosebirile de vederi politice ale studențimi.

Concluzia: L. A. N. C. trebuie să devină un organism politic unitar, întemeiat pe organizații puternice și disciplinate.

Voiu demonstra, în numărul viitor, necesitatea consolidării L. A. N. C., prin expunerea situației politice din Bucovina.

TRAIAN BRĂILEANU
Profesor la Universitatea
din Cernăuți

Glasul bunului simț românesc

Invităm pe rătăciiți partidului național, cari, spre bucuria dușmanilor noștri și deci și a jidanilor, întrețin și adâncesc deosebirea dintre „Ardeleleni și Regățeni”, să citească următorul articol scris de un fruntaș dintr'un sat din județul Someș, să mediteze asupra cuprinsului și să priceapă că mai multă înțelegere politică și simț românesc există în sufletul poporului de la sate din această parte a țării de cât în capetele pretinse luminate ale așa zisului partid național. Citiți și vă rușinați:

Tinerimea studiosă din Beclean jud. Someș a aranjat pe seara anului nou (1—I. 1928) o petrecere cu dans, care petrecere promitea a fi îndeplin satisfăcătoare așteptării, dacă nu s'ar fi pus leprele aduse de vânturi cu Juda în frunte cu strigătele lor de gewalt, punând pedeci.

Parcă era să imiteze Chievul cu statuia lui Juda, așa alerga Dl Max Brender, Wolf Grossman, Rosenberg și alții ca să poată da palme poporului de baștină.

Dacă nu intervenea devotatul și zelosul Român Dl Dr. Ioan Bușca notar public, la Dl Prefect luând răspunderea asupra sa, poate nici nu se făcea această petrecere, care pe baza că numai între orele 9 și 10 seara s'a deschis n'a avut succesul dorit.

Stimaților Domni cari alergați după mandate!, oare n'ar fi mai bine să nu ne tocați în cap cu demagogiile

D-tră și a vă discreditat unul pe altul că cela sau cela partid e mai bun. Destule dovezi avem noi despre faptele sau mai bine zis isprăvile D-tră cu Moții și cu nefericiții Maramureșeni de care e plină lumea prin cei codri, lăsând prin satele lor numai lepra blestemată.

Credeau nenorociții Maramureșeni că stăpânirea noastră prin apărarea fiilor crescuți la sân Românesc, deodată cu bucuria intelectualilor văzând înfăptuit visul de veacuri așteptat, — le va apăra și amara lor cărmooajă, și o va scoate din ghiarele celui mai periculos dușman al Ideei Naționale.

Ne umple sufletul de durere când citim că cel mai de seamă Român, Dl Hașeganu cel mai înfocat aderent al partidului național și Dl Dr. Valeriu Roman cu Dl Mircea Djuvara, sunt apărătorii lui Juda. Deaceia Dl Dr. Valeriu Roman în ajunul trecutelor alegeri electorale în vorbirea sa a zis: „Îmi pare rău că am fost în L. A. N. C.”, se poate că a fost căutat și i s'a promis frumosul și sculptorul cadou din visteria lui Juda.

Domnilor!, ce e aceea: „Regățean și Ardelean?” Noi știm că chiar în adunarea dela Alba Iulia ținută în 1, XII 1918 am declarat alipirea noastră la Patria mamă fără condiții, și totuși noi nu suntem Regățeni? Nu vă aduceți aminte D-lor de strigătele jurnalelor jidovite prin 1919—20 că „cu ori ce preț trebuie să facem zizanie

între Românii Ardeleni și Regățeni pentru că spărgându-le rândurile numai așa îi putem cuceri, spărgându-le urechile?”

D=voastră apărați pe un nemernic care suge sângele nenorociților, numai pentru și de dragul visieriei tre-cătoare. Nu vă aduceți aminte de scrisorile lui Lueger Carol în anii 1890, în Reichs-Post că, der Jude muss verbrannt werden?

Din nenorocire citim un alt articol s. a. Dl. Dr. *Boilă* se pronunță că dacă toți ar fi așa, i-ar fi rușine că e profesor și Român. Oare n'ar fi bine să se cerceteze pentru că poate nici nu e Român. Dlui înfățișează faptele dela Oradea și Cluj ca și când acelea ar fi fost comise numai de regățeni? — De și nu aprob faptele comise, — totuși vă întreb Dlor cititori — că văzând colegii aceluia pe cari nespă-laii dușmani a tot ce este Român îi opăresc cu apă ferbinte nu ar sări în apărarea lor, și mai ales că știu nă-zuința perciunilor că tind să ia viața frumosului nostru stat Românesc.

Se vorbește mereu de regățeni și ardeleni. Oare nu ar fi cu cale ca vre-un domn Parlamentar să pună pe masa ministerială un proiect de lege pentru a pedepsi pe aceia cari folosesc cuvântul de regățean. Noi știm că și ardeleni sunt regățeni.

Aduceți-vă aminte Dlor ardeleni de inimă cu dragoste al zișilor regățeni față cu noi ardeleni. Câți ardeleni au fost scutiți la sânul dornic de înaintare al ardelenilor, câți nășăudeni, rogneni și alte comune nu au aflat ușa deschisă cu toate darurile pământ-tești în fața României. Numai din Beclean și-au aflat pâne: Rognean Vasile și Alexa profesori Rebrean și alții.

Eu care am fost detașat la fosta frontieră 12 ani nu pot să ascult strigătele aduse asupra acelor frați cari cu sufletul curat și dragoste ne-au primit totdeauna. Cei mai de seamă bărbați din fosta Românie de se în-tâlneau cu cei mai de jos ardeleni căutau să-i ajute și să le îndeplinească dorințele.

Căutați Dlor ardeleni și veți vedea că ambiția ardelenilor față de semenii lor e cu mult mai dușmănoasă ca a regățenilor.

Zișii regățeni sunt de o mie de ori mai de ispravă și mai miloși decât ardeleni.

Spațiul e prea mic ca să vă dau dovezi!

Că este câte unul rătăcit, — se poate, — pentru că unde este pădure fără uscături?

Domnilor ardeleni!

La strigătele noastre de-a ne apăra, adevărații frați ai noștri, în 1916 au

sărit să ne apere, lăsând pe câmpul de onoare peste 800.000 soldați floarea fineretului. Când a ieșit Maken-sen din țară aproape toată bogăția locuitorilor din regat au scos-o lăsând părjol și sărăcie. Când am venit dela Alba Iulia în 1 spre 2—XII am dormit în Apahida, dimineața au venit de către fosta Românie 7 trenuri așa de lungi că te urai așteptând capătul. Pe acestea erau: boi, vaci, oi, cai, găște, porci, rațe, găini, scaune, pa-turi, uși și câte altele. Toate acestea le-a suferit numai pentru mântuirea noastră și ca să puteți deveni pre-fecți, miniștrii și alți funcționari, și ca să ne scape de la trasul pe roată, de la spânzurători și temniță. Și dvoastră

(fără excepție) îi numiți venetici străini și strigați ca să iasă din țară?

Oare poporul Unguresc după ce a pus mâna pe Ardeal, după 1867 când s'a făcut constituția încă așa a procedat cu frații lor?

Aceia s'au ferit de noi, respective de limba românească. Au adus asupra noastră pe cei mai orbiți șovini de peste Dunăre și din Săcuime cari n'au știut un cuvânt românesc. De ce nu au numit și aceia venetici pe cei de peste Dunăre?

D=voastră procedați întocmai ca și zmeul cel cu 12 capete când a zis către Chipăruș viteazul: „Nu mă lăsa a pieri — că nu te-oi lăsa a trăi!”

V. CHENDREANU

Din Țara Moșilor

Cu ajutorul lui D=zeu și a bunilor români,

„Jupânul Tischler Mor”
Zis: Regele Munților,
Va fi din munți detronat
Că destul i-a devastat”.

Astăzi în, 21 Ianuarie 1928 s'a desbătut la judecătoria de Ocol din Huedin marele proces de revizuire a exproprierii domeniilor lui Tischler—Bürger și improprietății celor zece comune de moți: Vișag, Rogojel, Să-cueu, Bociu, Traniș, Valea-Drăganu-lui, Ciucia, Poieni, Lunca-Vișagului și Bologna.

Comisia de ocol a fost compusă din d. consilier de Curte dr. Onoriu Crucin, învățătorul pensionat, Gh. Tulbure, agronomul regional Dl Ni-colescu și grefierul Dl Tănăsescu.

Din partea Casei Pădurilor a luat parte Dl Ion Coșei directorul regiunii silvice din Cluj și Petru Strenc ingi-ner silvic, șeful ocolului din Huedin.

Din partea comunelor au luat parte neobositul apărător și părintele moșilor, Dr. Amos Frâncu, Comandantul Mo-șilor din 1918 Dl Emil Șiancu căpi-tan invalid, toți primarii comunelor, toți notarii, afară de notarul. Bologanilor, care la pertractarea trecută nici n'a avizat comuna. Toți delegații sătenilor și peste o sută de țărani fruntași din toate comunele, precum și un singur preot Dl Virgil Pop.

Au mai fost prezenți Dl Tudoriu consilier agricol, Dl pretor al plasei Călata, iar din partea studenților creș-tini, Dl Eremiu și Dl Braicu.

Din partea jidanilor Tischler și Bürger, a fost jidanul botezat Balázs avocat din Cluj.

După ce Dl Președinte deschide ședința, ia cuvântul Dl director Coșei, rugând onorata comisie, pe baza opi-niei întocmită și înaintată de domnia=sa să aducă hotărârea.

Dl senator Dr. Amos Frâncu, de

asemenea roagă comisia, ca pe baza opiniei înaintate să aducă hotărârea.

Jidanul Balázs apărătorul jidanilor protestează zicând: „Comisia de ocol nu poate aduce o hotărâre asupra domeniilor Tischler—Bürger asupra cărora este o hotărâre definitivă a ul-timului for, a Comitetului agrar. Cere ca complectare ca pădure și pășune pentru comunele de mai sus să se exproprieze pădurea Episcopiei gr. cat. din Oradia etc.

Dl Coșei spune că din pădurile episcopiei se vor da comunelor din Bihor cari și ele sunt lipsite, și nu poate da comunelor acestora de față pădure și pășune din județul Bihor, până când pădurea lui Tischler—Bür-ger este situată în hotarul acestor co-mune, etc. etc.

Dl Senator Dr. Amos Frâncu: „Comitetul agrar a adus hotărâre pe baza rapoartelor dlor inspectori Gol-gotea uu și Popescu=Pera și fiind că acești domni n'au luat contact cu de-legații comunelor interesate și nici n'au cunoscut situația acestor comune, hotărârea dată nu se poate executa, de aceia a trebuit o nouă cercetare la fața locului după care s'a făcut o nouă opinie, pe baza cărei rog On. comisie să aducă hotărâre, etc.

După aceasta comisia s'a retras pentru aducerea sentinței. După a-proape două ore, comisia a pronunțat-o, acceptând în total propunerea d=lui Coșei, expropriind în total întreg com-plexul lui Fischer—Bürger în favorul celor zece comune amintite mai sus.

Când s'a pronunțat hotărârea, din piepturile tuturor țărănilor moși, a is-bucnit cuvinte de mulțumire, față de bunii români cari i-au apărat atât cu vorba cât și cu scrisul. Nu și găseau

indeajuns cuvinte să mulțumească Onoratei comisii, pentru că și-au făcut datorința de adevărați judecători. Mulțumeau din adâncul inimei lor d-lui senator Amos Frâncu pentru că a stăruit la cei în drept, să le repare nedreptatea ce li s'a fost făcut în anul 1926. Mulțumeau adevăratului funcționar român d-lui director I. Coșei care a avut răbdare și buna voință să steie în munte o săptămână și să se convingă de adevărata stare a lucrurilor, după care a întocmit proiectul de buna invoială între toate comunele, așezându-le pe fiecare pe porțiunea ce le compete.

De asemenea țărani moși și-au exprimat mulțumirea față de conducătorii prețioasei noastre reviste „Infrățirea Românească” singura care s'a ocupat în mod serios de năcazurile lor și care a cerut și cere, aproape în toate numerile dela puternicii zilei, ușurarea soartei țaranului român, săeătuit de cătră jidani.

Țărani de mai sus și-au exprimat mulțumirea față de studențimea creștină care a luat parte prin doi dele-

gați la acest proces arătând prin aceea, că studențimea, se îngrijește și de soarta moșilor.

Țărani moși au mai mulțumit și dlui Căpitan Emil Șiancu care și azi, ca întotdeauna, a alergat în ajutorul acestora, desinteresat.

Țărani acestor zece sate s'au mârșnit foarte mult, pe oamenii partidelor politice pentru că absolut nici unu n'a venit, să vadă ce se va alege de ei. Oare nu le-a fi rușine să ne mai solicite votul? — zicea un țaran din Vișag. Ce rușine?! zicea altul, de rușine, ar veni aceștia să apere pe Tischler, numai li-e frică de acesta. (arătându-și ciomagul).

După cum am arătat până aici, cele zece comune pomenite mai sus la primul for au câștigat cauza. Știm cu toți că jidanul nu se dă bătut, ci va face recurs la forul al doilea, de aceea în numele acestor zece comune, apelez la toți bunii români, dacă vor crede că cererea noastră e dreaptă, să ni-o sprijinească și la forul al doilea precum și la al treilea.

IOAN POTRA

O problemă agricolă: standardizarea

În sfârșit iată o problemă agricolă ce se va rezolvi. Este o problemă veche, de a cărei necesitate urgentă vedem că s'au pătruns toți aceia cari cred că țara noastră mai înainte de toate este — și trebuie să fie — o țară cu pronunțat caracter agricol.

Este un adevăr axiomatic, nu de ajuns înțeles până acum, care ne-a costat mult și care în fine — ca orice adevăr — a sfârșit prin a se impune.

S'a neglijat agricultura — îndrăznesc să merg mai departe și spun s'a nedreptățit — s'a comis o crimă față de mulțimea enormă și anonimă — 80 la sută din populația acestei țări — țărani — acea mulțime disprețuită, furnizorul celor 800.000 de eroi, morți vitejește pe câmpurile de luptă, pentruca urmașii lor să aibă parte de un viitor mai bun — să aibă pământul lor — udat din belșug cu sângele lor sfânt — să poată munci mat rațional acest pământ — să valorifice real produsul lui și munca lor istovitoare să fie mai bine remunerată.

Când vedem însă ce s'a făcut, fără voie, orice român de bun simț, lasă să-i scape exclamația: câtă ironie față de testamentul acesta sublim al unor eroi!...

Mult trâmbițata reformă agrară n'a rezolvat decât în parte această problemă — s'a soluționat latura socială a problemei — există însă ceealaltă, de-o importanță tot atât de capitală: latura economică.

Oricât s'a crezut că prin înfăptuirea acelei jumătăți de reformă s'a tranșat chestiunea, realitatea ne-a demonstrat că există la noi, ceea ce am putea numi — un cerc vicios — în care se agită implacabil toate rezultatele intențiilor, cele mai juste, cele mai cinstite, cele mai românești.

Vreau să spun că lipsește acelei majorități enorme a locuitorilor acestei țări — libertatea — nu politică — pe aceasta o are, dar nu uzează de ea conform cu interesele sale — îi lipsește — libertatea economică.

Iată cum îl preocupa, această problemă, pe acela care a trecut în istoria neamului ca cel dintâi Rege al tuturor Românilor, încă de pe vremea când era prinț moștenitor la coroana României mici.

În discursul său rostit în 1911 la Iași spunea următoarele cuvinte memorabile:

„*Libertatea economică a țăranului român trebuie câștigată; numai astfel vom avea și libertatea lui politică. El le merită pe amândouă; e între noi cel mai bun; nimic din defectele lui nu vine dela dânsul!*”

Declarația de mai sus e valabilă astăzi ca și acum 17 ani, cu deosebirea că unul din dezideratele de altădată este astăzi fapt împlinit — țaranul român, prin lege, este liber politic.

Nu interesează aici faptul că țaranul nostru nu știe să traducă în ade-

vărata ei valoare această libertate politică, constat însă un lucru: *țaranul român este tot atât de sclav economic astăzi ca și ieri* — fondul e același — deosebirea-i numai de formă. Ieri stăpânii erau grecii, astăzi sunt jidanii.

O fi având țaranul nostru pământul lui — e bine — îl lucrează el cum dă Dumnezeu — nu e tocmai bine — dar când e vorba să-și valorifice produsele muncii sale, — lucrurile se prezintă deadreptul: rău.

O bandă numeroasă de intermediari — prin fenomenul acela pe care, cu un lux de amănunte știința economiei politice îl botează — al circulației — intervin inoperant în calea aceea normală — dela producător la consumator — și conform mincinoasei legi a retribuției serviciilor inexistente — specula — născocită de interesați pentru uzul și legitimarea intereselor — permite ca în virtutea ei — această clasă de profesioniști frauduloși — să spolieze pe producător — în cazul nostru — țaranul — de drepturile lui naturale și inviolabile asupra bunurilor pe cari tradiționala palmă cu bățături și sudoarea frunții le-a produs.

Această clasă de intermediari și-a îngroșat rândurile treptat, treptat — e și natural — încât azi au devenit o veritabilă plagă a societății românești de după război. Ea frustează nu numai pe producători, ci și pe consumatori. Prin așa zisul ciclu de circulație al bunurilor, evident că legea prețurilor acestora stă în raport direct proporțional cu numărul de mâini prin cari a trecut respectivul bun în drumul lui natural dela producător la consumator. Deviza modernă sună: *minimum de intermediari.*

Intermediarii au fost mai necesari altădată; tendința actuală este în a-i înlătura. Pentru ce?... Pentru că au abuzat de rolul lor — i-au pervertit funcțiile, menirea — deci sunt inutili și nu numai atât — dăunători — în procesul acesta de circulație al bunurilor între cei 2 poli ai activității umane: producția și consumația — care cu cât este mai scurt, mai redus, mai simplist, cu atât face ca prețul de cost — respectiv — prețul de consumație — să fie mai scăzut — deci obiectul tuturor: viața să fie mai ieftină.

Situația actuală nu poate dănuți — e contrarie oricărui principii de justiție — privilegiile și nici asupririle nu se pot prelungii la infinit.

Am avut ocazia să studiez anterior proiectul de standardizare al cerealelor și mi-a făcut impresia că tocmai această viitoare lege va curma pentru totdeauna, o situație din cele mai dăunătoare.

Natural că problema nu se va rezolva în complexitatea ei — este cu

mult mai vastă decât ne închipuim. Angrenajul vieții noastre agricole are nevoie încă de multe piese ca să putem pronunța cuvântul de „perfect“.

În ce privește operațiunile de tehnică agricolă suntem încă mult înapoiați. Agricultorii noștri așteaptă ca statul să abroge regimul acesta de strangulare economică a celei mai importante ramuri de producție — specific românească — agricultura.

Se face astăzi atâta paradă de naționalism — toate partidele noastre politice își zic mai întâi de toate „naționale“ — se debiteză în toate ocaziile cuvinte umflate, fraze răsunătoare, dar cu ele rămânem. Retorism mult, substanță puțin...

Că agricultura trebuie încurajată efectiv, dovadă palpitană, susamintitul anteproect. Se vede că s'a ajuns peste tot, la concluzia măturisită cu o francă sinceritate, de cea mai proeminentă personalitate agrară dela noi, dl C. Ciaroflid, fost ministru al Agriculturii și Domeniilor — în prefața volumului său de „Părerii economice și financiare“, că „adevăratul naționalism economic trebuie că înceapă cu sprijinul agriculturii“.

Standardizarea, clasificarea, certificarea și warantarea cerealelor nu sunt de proveniență așa de recentă cum ar voi să ne învedereze unii interesați — în St. Unite ale Americii, — au o vechime de câteva decenii. Toate la un loc compun problema propriu zisă de întreprindere, deși în aparență operațiunile sunt cu totul distincte.

Se vor concentra — în limita posibilităților la început — stocurile de cereale în centrele mai importante unde se va face clasificarea lor în tipuri.

Standardizarea are de scop de a stabili în fiecare an tipurile diferitelor categorii de calități pentru fiecare speță, tipuri reprezentate prin mostre numite „standard“ și cari vor servi ca bază la clasificarea cerealelor.

Clasificarea se face la primirea cerealelor, luându-se ca termen de comparație, tipurile „standard“. — La depunerea cerealelor, deponentul va primi din partea administrației de întreprindere, un certificat, constatând efectuarea depunerii, indicând cantitatea, speța, categoria calității, clasa și alte indicațiuni de ordin administrativ.

Incontestabil că prin această schimbare radicală, situația agriculturului nu va fi tot atât de rea ca până acum. De unde azi, producătorul e forțat să vândă cerealele, de cele mai multe ori pe nimic, nu tot așa va fi și în viitor. Țăranul nostru neavând un hambar, unde să-și păstreze roada muncii sale, nu va mai fi silit s'o vândă pe nimica toată — acelei bande de frântori cari se lăfăiesc în munca cinstită, munca sfântă a acelor cari și-au apărât glia

lor scumpă, dealungul veacurilor, cu prețul sângelui lor.

El își va depune produsul muncii sale în hambarul comun pus direct sub supravegherea statului. Țăranul român nu va mai fi obligat să vândă la orice preț grânele sale — el va avea facultatea să aștepte un preț mai omenos, mai just, mai favorabil.

Dacă eventual ar avea trebuință de bani și n'ar voi să-și vândă cerealele pe un preț care nu-i convine — prin operațiunea de warantare, el va avea posibilitatea să-și procure banii necesari prin gajarea warantului la instituțiile bancare.

Va voi el să valorifice grânele — o poate face foarte lesne — nu trebuie să umble cu mostre — e suficient să prezinte certificatul de depunere pentru ca eventualul cumpărător să aibă cunoștință de calitatea mărfii a cărei cumpărare o tratează.

Se vor înlătura astfel imense piedici în defectuoasa funcționare a comerțului actual de cereale și cu această ocazie se vor face 3 lucruri deodată: țăranului i se va da realul și legitimul său drept asupra produselor muncii sale, consumatorul va mânca o pâine mai ieftină. Și ca un corolariu firesc: se va începe măturarea acelor paraziți

cari actualmente printre marii cerealisti sunt 90 la sută jidani și cari până acum n'au trăit decât din exploatarea aceluiașor isvor de nesecată energie națională — țăranul român.

O eră nouă se arată la orizontul vieții noastre sociale — aplaudăm cu frenezie — mâna de ajutor ce se va întinde. țăranimii noastre, ajunsă în sapă de lemn — însă până la un punct — și să ne explicăm scepticismul.

Am avut ocazia să vedem cum cele mai justificate intenții în teorie, s'au transformat într'un chip de necunoscut, în practică.

Adevărul că un ambalaj excelent nu învește totdeauna o marfă la fel, ne face să ne gândim anticipat — poate pe nedrept — și la rezultate incompatibile cu intenția inițială.

Intenția merită toată lauda și eu personal n'ăștept decât ca rezultatele practice să confirme speranțele legitime cari se pun în acest început de rezolvire efectivă a crizei noastre agricole, căreia ca bun român — mai presus de toate — îi doresc succesul cel mai nebănuț...

Georghe I. Popescu,
Student — Academia Comercială.

Mare scandal și senzație în Gherla

Falimentul unei bănci. Cum înșală doi Evrei pe Români? În atențiunea Dlui Ministru al justiției

Mult se plâng Evreii în țară și'n streinățate de revoltele studențești; dar tot atunci nu'ncetează a-și bate joc de români prin fel și fel de manevre viclene.

Astfel „Banca Comercială“ din Gherla în fruntea căreia au stat doi Evrei a păgubit o mulțime de țărani și meseriași români, ducându-i la sapă de lemn. Ca să-și poată realiza acest plan meschin, s'au așezat cu banca în cel mai pompos și seducător palat din piață, au ales în direcțiune pe cei mai bogăți armeni; iar pe lângă aceștia ca mai ușor să poată trage în smâc pe țărani au luat în direcțiune și trei români cu trecere în oraș și jur. Astfel constituiți au realizat câștiguri enorme, luând dobânzi foarte mari de peste 40%. Cu toate acestea spre mirarea futurora, banca dă faliment, periclitând depunerile de milioane ale țăranilor și meseriașilor români.

Direcțiunea probabil a produs falimentul premeditat și cu intenția de a păgubi pe deponători, dovadă că înainte de a falimenta cu câteva zile, agenții băncii umblau și făceau oferte chiar în scris, spre a câștiga depuneri, promițând procente exagerate. În urma acestor reclame, românii și-au depus

banul la această bancă pentru că în scurt timp să și-l piardă.

Membrii direcțiunii, mai toți cunosători de legi, ca să dea falimentului un aspect legal, au votat unei fabrici de cărămidă, care era tot proprietatea lor, un împrumut de 5 milioane deși fabrica nu plătește nici 2 milioane.

Unui depozit de spirt — care iarăși era proprietatea lor — i-au votat fără acoperire 2 milioane. Unor evrei cointeresăți iarăși milioane.

Apoi s'au votat reciproc salare neînchipuite de mari; așa directorul avea 36 mii lei lunar. Mama directorului primea arândă dela bancă 10 mii lei lunar pentru un brevet de beutură, ce ea l-a primit dela stat gratuit. Și câte și mai câte ilegalități știute și neștiute s'au întâmplat la aceea bancă.

Astfel au păgubit cei mai bogăți oameni din Gherla, pe o mulțime de țărani și meseriași români.

Un om sărac plângând spunea, cum și-a vândut toată averea și-a depus-o la bancă, ca mergând cu soția la București să mai câștige și să-și poată plăti o casă cumpărată. O servitoare își blăstăma stăpânul armean, care de ani de zile i-a depus simbria la bancă și acum nu primește nimic din acei

banii. Un alt om muncind din greu în America, a câștigat și trimis la această bancă 400 mii lei și acum femeia sa umblă bocindu-se pe străzile Gherlei fiind sfidată de evrei care au păgubit-o. Cazuri dureroase sunt suferite, din care cauză lumea e foarte revoltată.

Evreii cari au suferit pagube din cauza unor incidente, de ei provocate, sunt despăgubiți de stat, dar pe Românii păgubiți de Evrei, cine-i va despăgubi?

Este rugat d. Ministru să asculte glasurile desperate ale oamenilor păgubiți și să binevoiască a ordona să se trimită o anchetă aspră, care cercetând riguros poziție de poziție să afle cum s'a produs acest faliment fraudulos.

I. BUNEA inv. din Gherla (Someș)

Pentru onor, descoperiți!

Da, luptători ai svastice, descoperiți-vă în fața unui mormânt proaspăt, și salutați! E o jertfă nouă. În ziua de 26 Ianuarie a. c. a fost înmormântat în satul său Păhnești din județul Fălciu trupul studentului teolog Teodor Voloacă. Acela pe care unele ziare îl dăduseră dispărut în urma întâmplărilor dela Oradea. Lucrurile s'au petrecut astfel:

Când Jidovimea din Oradea-Mare — exasperată de manifestația liniștită și demnă a studenției — a început provocările, aruncând de sus cu apă clocotită, cu sticle și cu pietre, atunci a fost lovit în cap și studentul Teodor Voloacă. Din învălmășeala, care a urmat, a fost scos pe neobservate și dus la spital. Studenții prieteni, la plecarea din Oradea, observând lipsa lui și neștiind, că este la spital, au anunțat dispariția lui. După plecarea studenților, văzându-se la spital, că e probabilă o meningită traumatică, a fost expedit pe tăcute la spital în București. Acolo, în suferinți groaznice, a murit.

Părinții au fost ușor convingși, ca să i se transporte corpul în satul natal spre înmormântare. Deci, în tăcerea nopții, a fost pornit din București cu un automobil și l-au adus tocmai lângă Prut în județul Fălciu. A fost petrecut la groapă de sătenii lui și și de 6 studenți, cari fiind la Huși, au aflat întâmplător de înmormântarea colegului lor. Și atât!

Comparații și comentarii? De priosoși! Jidanii socot doar că va veni ziua, când nația românească însăși va fi îngropată la fel: Pe tăcutele și pe furii! Evident cu concursul politicianilor jidoviști.

Luptători ai svastice, salutați și nu uitați!

ION ZELEA-CODREANU

Din lupta Maramureșului cu Jidanul Groedel

Domnule Director!

Apărând în Nr. 2 din ziua de 15 cor. al revistei de sub conducerea D=voastră un articol în continuare: „Marele proces al Românilor din Maramureș“ semnat de Dr. Vasile Filipcsuk — articol, ce conține între alte neadevăruri, cele mai ordinare și mincinoase, atacuri la adresa mea.

Și fiind provocat să răspund acestor desgustătoare fraze — din cari exală mirosul alcoolului consumat de autor — din partea Redacției revistei D=voastră, pe de o parte, iar pentruca să arăt opiniei publice a lumii cititorilor acestei reviste și pentru a demasca această sinistrală personalitate în fața publicului, pe de alta parte, — rog să dați loc între coloanele revistei de sub conducerea D=voastră următoarelor:

Atacurile impertinente, ale acestui monstru, au început în contra mea, în luna Februarie cor. când ca președinte al Composesoratului comunelor Vișăul de sus și mijloc — pârât de către firma frații Grödel am fost citat în fața Inaltei Curți de Casație.

Că, în al cui interes am lucrat și lucrez de mai bine de 24 ani, martori sunt toți locuitorii comunei Vișăul de sus și în special credincioșii români, al căror preot sunt dela acea dată neîntrerupt și starea mea materială, care este aceeași, sunt sărac, trăiesc retras și modest, înconjurat de stimă și bucurându-mă de încrederea tuturor oamenilor de bine și cinste.

După data de 4 Februarie cor. când ședința Inaltei Curți de Casație din cauza boalei refentului D=lui Dr. Victor Șandor, s'a amânat pentru mai târziu — acest prototip al deprăvării omeniești, al moravurilor de după război, a răspândit în Vișău și a dat publicității într'un număr al fișucii clujene „Patria“ un articol, prin care afirma, că subsemnatul ași fi intervenit pentru Groedel la Dl Iuliu Maniu, care însă m'a dat afară.

Intrebat de mai mulți, dacă a fost de față la aceasta scenă între Dl Maniu și subsemnatul, el răspunde, că Dl Maniu i-a spus.

Și pentru a demasca pe de-a-ntregul această secătură, am adresat o scrisoare în acest senz D=lui Maniu, care a binevoit să-mi răspundă următoarele: „Preaonoratului Domn protopop Victor Ștefiu în Vișăul de sus. Prea Onorate Domnule Protopop! La întrebarea D=voastră vin a Vă răspunde, că nu ași fost la mine și nu mi-ași adresat în nici un fel o rugămintă. Pe Dl Filipciuc îl cunosc de un om perfect onorabil, trebuie să fie

o neînțelegere, deoarece, eu nimănui nu i-am afirmat contrariul celor de mai sus. Cu stimă Iuliu Maniu“.

Și după cum corespunde adevărului afirmațiunea de mai sus alui Filipcsuk, întocmai la fel sunt drepte și cealalte lămuriri cu privire la istoricul și procesul Composesoratului, și interesul purtat de el față de popor nu este altceva, decât un vâl asupra lăgubrelor sale machinațiuni pe spinarea țaranului, dupăcum voiui dovedi mai jos.

În intervenția mea cu privire la încheierea contractului între Rappaport pe de o parte și composesorii pe de altă parte, pot să zic, că, subsemnatul am fost singurul, care am lucrat în contra încheierii acestui contract și am îndemnat încât mi-a fost cu puțință locuitorii comunei Vișăul de mijloc — amici politici de altfel cu Filipcsuk — să se abțină dela o asemenea convențiune și să nu vândă lui Rappaport porțiunile lor de pădure și a Bisericilor.

Și acumă îl întreb: care din noi, eu sau el, a fost acela, care apărând interesele locuitorilor din Petrova — satul lui natal — când Rappaport construia linia ferată pentru exploatarea pădurei doamnei Ionas — eu sau el, a fost acela care a părăsit consătenii săi și rudele sale pentru un mizerabil „șperț“ de lei 5000?

Și când în Vișăul de sus și Vișăul de mijloc se făcuse cu inversunată propagandă pentru acțiunea lui Rappaport, de ce nu a stat alături de mine, în ajutorul țaranilor, ci a făcut, ca porcul în cucuruz? Iată de ce! Iată un model de o perverză fățărnice! Pentruca se bucurase de o leafă, ce o ridica lunar dela Rappaport și numai atunci se complăce în rolul de „apărător al intereselor țaranilor“ când aceasta leafă de „Luda“ i s'a sistat după transacția dintre Rappaport și Groedel.

Și cine a petreatat cu reprezentanții firme „Groedel și au și căzut de acord invoindu-se în o sumă oareșcare, pentruca să retragă recursurile la Casație, eu sau el și amicii lui hrăpăreși? Acest târg încheiat gata în teorie — intervalul în care Filipcsuk et Comp. nu fac nici un gest contra lui Groedel, ci tac orbiți de mirajul considerabilului „șperț“ — nu s'a efectuat însă din cauză, că Groedel nu voise să depună imediat suma statorită.

Să răspundă Filipcsuk la aceste fapte concrete, la aceste lucruri dovedite. Să răspundă! Să le nege, dacă poate!

Chestiunea Composesoratului — dându-mi demisia definitiv și irevocabil

din calitatea de Președinte, încă în luna Martie cor., în ce calitate am fost reales înainte, în repetate rânduri, uneori chiar contra voinței și fără știrea mea. în fața unanimității și insistențelor rugăminte a trebuit însă să primesc — nu interesează de loc. Interesul bisericii mele însă îl voi proteja și pentru mai departe și cât prețuește — mai mult sau mai puțin — acaretul de acum, ca cel din 1911, martori sunt credincioșii parohiei mele, în număr aproape de 4000, cu asentimentul cărora s'a efectuat schimbul în 1925.

Cu privire la cele compozitoriale doar, n'ai adaos atât, că, biserica parohiei mele a fost ridicată pe cheltuiala credincioșilor și nu a Compozesoriatului, care nici odată, un singur ban — decând sunt preot, — nu a dat în nici un chip și dub nici o formă în folosul bisericii mele.

Despre veniturile de milioane ale Compozesoriatului — visul lui Filipcsuk — vorbește clar, bilanțul anual al Compozesoriatului, care abia poate suporta — din lipsa exploatării — chiar cele mai necesare cheltuieli, dacă nu-l face cu deficit.

Încă un lucru: Printr'o sentință favorabilă din partea Casației din totalul de 27.000 jug. cad., cât este a vereea Compozesoriatului, prin segregare români ar primi 17.811 jug. cad., nemții 2796 jug. cad., iar jidani 6393 jug. cad. Deci creștinilor le-ar veni 77.40% din totalul Compozesoriatului, evreilor însă numai 22.60%, între cari este și Groedel, deși după confesiune creștin.

Și acuma îmi permit să trec la persoana mea, ca om și ca slugă al Bisericii.

Că Dl N. Iorga, cum m'a caracterizat sub vremea maghiară, lucrul lui. Opinia publică românească chiar, de atunci nu a găsit nimic de vestejit în atitudinea mea în urma articolului amintit al D-lui Iorga, în care de altfel nu se găsește nimic rău pentru mine din punct de vedere al ținutei mele politice.

Nu m'am închinat și nu mă închin, decât Dumnezeului adevărat din cer. Da, se găsea în biserică un tablou — nu Szent László — ci Sf. Ștefan, acela, care ș'a câștigat în fața lumii întregi — din toate timpurile, calitatea de Sfânt, în urma unui aport de mai multe milioane de suflete, în sinul creștinismului, tablou — așezat în nava bisericii încă de preotul Mihalca în anul 1876, când subsemnatul încă nici născut nu eram. Pentru ce n'ar fi putut sta în Biserică? Comite oare o crimă contra neamului său, ungurul de pe teritoriul României de azi, dacă ar așeza în biserică sa tabloul oricărui Domnitor sau un mare Român,

care a adus reale servicii creștinătății? Cred că nu.

Că mama mea a fost fică de ungur, cred că nu i-a fost păcat, ba din contră, un mare merit pentru ea — fie iertată, că a murit — crescându-mă preot Român". Dealtfel din pag. 8, 227, 469, 629 ale volumului „Diplome Maramureșene“ de J. Mihalyi ed. 1900 reez: clar originea românească a familiei mamei mele.

Am fost și sunt Român — fiind descendent al unei vechi și nobile familii românești din Maramureș (com. Berbești) din secolul al 14 și în baza aceasta, cred, că, mai multe drepturi am să figurez între români (ce calitate nici un fapt din viața mea nu a diminuat-o) decât un oarecare „csuk“, al cărui bunic s'a strecurat în valea Vișeuului încă îmbrăcat în „cioareci roșii“ (port național al rușilor) din Iabia!

La „beție“ numai atâta: nu eu, ci el e acela, care a ajuns în halul de a fi obiectul de răs al copiilor de stradă din Vișeu, când turmentat zilnic măsura în lat străziile Vișeuului și nu eu, ci el este acela, care numai grație unei sticle de alcool oferită de cârciumar a putut fi îndemnat — (ca și poporul la târg) să părăsească în plină zi localul cârciumei (și asta în repetate ori!)

„Jocul de cărți“, pentru scandalizarea poporului nu știu de unde îl scoate, când nu obișnuiesc să merg la nici un local public.

„Neglijarea slujbelor“ „demoralizarea credincioșilor“ etc... pot să o mărfurisească credincioșii mei, pe cari de 24 ani încontinuu îi păstoresc.

În ce privește contractul între preotul Andreiu Coman și notarul Rottschild din Moiseiu, Filipcsuk confundă două fapte absolut separate. Și anume:

În contractul referitor la butinurile din pădurile bisericesti și comunale subsemnatul nu am avut nici un rol activ, căci acest contract a fost înaintat Episcopiei prin mine, ca imediat superior, în urma opinei și părerii dlui dr. Iuga Găvrila deputat național-tărănist, ca advocat al Bisericii din Moiseiu, care personal a informat pe Episcop despre această interpretare. Deci orice responsabilitate s'ar resfringe asupra dlui Iuga, ca autor moral al susnumitului contract. Dealtfel comuna Moiseiu simțindu-se lezată prin acest contract, a intentat din nou acțiune în Justiție.

Cât despre rolul Dlui Iuliu Coman preot și subsemnatul, acesta a fost următorul: Preotul și notarul din comuna Moiseiu, în urma unei stări de dușmănie personală, ce aveau unul față de celalalt și care se manifesta în fel de fel de reclamațiuni — motivate ori nemotivate — au convenit

printr'un act scris de a nu mai persista în aceasta — spre a nu-și crea unul celuilalt rea atmosferă. Această convenție între susnumiții a fost vidmată de pretorul Iuliu Coman și subsemnatul, ca șefi erarchici ai părților.

Toate ale lui, sunt grosolane minciuni, ce numai din gura și peana unui individ cu lipsă totală de cel mai elementar bunsimț pot eși.

De altcum despre toate aceste și mai multe de cât aceste, m'a insinuat și Episcopului meu și fiind provocat la declarație, o am și dat și am certat contra mea anchetă disciplinară în acest senz — provocându-mă la credincioșii mei, ca la martori, dar nu la acei, cari preferă casei lui Dumnezeu pivnițele și cârciumile evrești.

După ancheta cerută de mine însumi, voi căuta dreptul meu prin Justiție.

Greșești Dle „csuk“, că frățiorul „Șando“ al Diale nu va ajunge nici odată preot în locul ocupat de mine, precum te-ai exprimat în fața unui preot din tractul meu!

Că, cum și unde mi-am finit vorbirea de program în vederea alegerilor, atât: eu nu aveam nevoie de votul mulțimei, căci am fost candidat al Consiliului și apoi cum puteam să vorbesc evreilor într'o limbă ce ei, în majoritate nu o cunosc — maghiară — din lipsa de contact continuu cu ungerii, chiar în epoca fostei dominațiuni maghiară?

În sinagoga lor nici odată nu am intrat, discursul de propagandă în interesul partidului, căruia aparțin, l'am finit pentru ei românește în curtea școlii lor confesionale.

Încă un lucru: Numele meu este „Stetiu“ și nu „Stetz“ — dovadă toate actele mele, dela certificatul de clasă I-a primară (anul 1886) până la diploma, ce-mi conferă titlul academic (anul 1903), nu ca al lui Filipcsuk, care uzurpează sufixul „ciuk“ romanizat decât dela 1919 încoace.

Și acuma termin cu aceea că toate cele conținute în articolul mai sus amintit, cât și cele anterioare, cu privire la persoana mea, sunt cele mai obraznice minciuni și durere, că sunt — să-i zicem oameni — cari fără cea mai mică picătură de conștiință de om sunt departe — foarte departe de aceea, ce se numește „caracter“.

Primiți vă rog domnule Director asigurarea stimei mele.

Vișaul de sus, la 23 Nov, 1927.

VICTOR STETIU
protopop, asesor consistorial,
senator

**Fiecare Român cu suflet curat
să nu uite a se abona la această
revistă, care luptă pentru scăparea
Neamului de liftele Jidanel!**

Scandal bancar

Un fapt este unanim constatat, că băncile noastre se pretează la operațiuni cu cel mai acut caracter speculativ.

Sunt și excepțiuni, dar ele nu înfirmă regula.

O avalanșă de falimente miraculoase a pus pe gânduri și pe cei mai aprigi apărători ai completei libertăți bancare.

Conform acestei constatări, oricine ar înclina să creadă că trecem printr-o grozavă criză economică. Criza există — nimeni n-o contestă — există o criză de loialitate în lumea afacerilor — există o criză a capacităților.

Elementul jidănesc și-a manifestat și aici caracterele perverse ale rasei — a introdus acea nuanță de fraudă în domeniul comercial, provocând ca-tacisme, ale căror martori suntem și cari au târît cu ele un cortegiu imens de influențe nefaste.

Bunacredința și naivitatea marelui public i-a cocoțat sau tolerat în fruntea instituțiilor noastre bancare, pe cari n'au întârziat să le exploateze în folosul personal.

Cazul directorilor jidani dela Sighetul Marmației ilustrează afirmația mea: când afacerile produceau un randament superior, operațiunile se treceau în contul lor — când afacerile nu reuseau, rezultatul se trecea în contul băncii.

Evident că bilanțul anual nu putea să ofere beneficii reale și iată pentru ce într'una din valoroasele sale prelegeri, un reputat profesor al meu spunea că „*directorii unor anumite asiențe bancare operează mai rău ca 'n codrul Vlăsiei*”.

Mai există și alte operațiuni obscure, pe cari acei directori frauduloși le-au practicat în excițiul distrucției lor activități. Dacă vedeau că afacerile nu prea rentau — după cum nici nu puteau să renteze — recurgeau imediat la mijloace necinstite.

Ademăneau depunerile marelui public prin dobânzile mari ce le ofereau — își făceau suma — și cu ajutorul mijlocit al arifeciilor de contabilitate se prezentau cu fața senină și asigurați să depună registrele unor afaceri cari n'au vrut să le suradă. †

Indulgența și nesuficiența codului nostru de comerț nu încadra în vre-unul din articolele sale această escrocherie patentă ai cărei autori liberi apoi își exercitau și mai departe această profesie de valoare nedefinită precis de codul comercial.

Falimentul este cea mai mare nenorocire ce poate cădea pe capul cuiva — așa gândește românul — jidanul nu crede la fel.

Înainte vreme când o mamă voia

să-și blesteme copilul îi spunea: „*Da-te-aș prin târg cu nasul tăiat*” (pe-deapsă ce se aplica pe vremuri falitor) — blestemul cel mai grozav era ca să ajungi falit.

Jidanii nu sunt de aceeași părere: în relațiile lor intime, ei calculează stadiul îmbogățirii lor frauduloase după numărul de falimente pe care un conșăngean de al lor a putut să opereze.

Este o perversiune a moravurilor no-

stre comerciale, de care în fine s'au sesizat și guvernul nostru. Legea pentru reglementarea comerțului de bancă este o tentativă platonică pentru distrugerea racilei bancare.

Legea este un paliativ — ea trebuie să conțină dispoziții precise și categorice.

Ne trebuie o lege mai aspră, mai drastică...

Un observator atent

INFORMAȚIUNI

Spitalul Moșilor. O întrebare guvernului. Opinia publică din Ardeal, se agită în mod crescând pentru faptul că după zece ani dela Unire, încă nu s'a întemeiat spitalul Moșilor, promis de toate guvernele, pe când Crucea Roșie ungară fără autorizație legală, în contra Constituției menține în Cluj un sanatoriu clandestin sub numele Elisabetha Maria. Această proprietate a Crucii Roșii ungare trebuia să revină prin intervenția statului român, *Crucii Roșii române*, conform convenției de la Geneva, menținută de tratul de pace. Aducem la cunoștința opiniei publice, că acest sanatoriu clandestin este speculat actualmente de un grup minoritar, în fruntea căruia stă *Jidanul Steiner*. Ce zice guvernul, sesizat în aceasta chestiune de însăși M. S. Regina Maria? Vom reveni cu documente edificatoare.

I. C. CĂTUNEANU

*

O simplă întrebare către Comitetul „Astrei”. Ce s'a făcut cu fundațiunea Doamnelor Bădilă și Moldovan, pentru un cămin studentesc universitar în Cluj, conform testamentelor autentificate la notarul public din Sibiu.

Așteptăm răspuns.

O delegație de studenți

*

Bucurii cari compromis. De când național-tărăniștii au ținut întrunirea lor la Iași, Jidanii s'au obraznicit. Veți întreba de ce? Jidanii răspund: *Pen-trucă vin ai noștri la putere*. Iată domnule cititor cine este partidul național-tărănișt. Bucuria nestăpânită a Jidovimei îl pune în adevărata lumină.

*

Constatăm cu plăcere că „Gene-rația nouă” din Cluj își urmează regulat apariția, cu toată înscenarea de discreditare a unuia dintre conducători. Era firesc să meargă înainte, când știut este că sufletul conducerii nu se îndoaie și nu se pleacă. Onoare celor cari îl reprezintă.

*

Un pic de bun simț, Domnilor naționali-tărăniști! Aflăm că emisarii

partidului național-tărănișt, în activitatea lor de a împiedeca realizarea împrumutului extern prin discreditarea țării în marile Capitale ale Occidentului, au mai găsit un prețios aliat: pe faimosul comunist și calomniator recidivist al României, pe *H. Torrès*, care în zilele trecute (vezi „Universul” dintre 1 și 4 Februarie) ne-a bârfit, insultat și amenințat la Paris, ca orice slugă jidovească. Emisarii partidului național-tărănișt, întâlnindu-se în machinațiile lor negative cu astfel de elemente internaționale, nădăduesc să îndrepte relele, de care suferă actualmente țara, uitând următoarea întrebare a lui Eminescu:

„Când pe calea rătăcirii
Nu te poți opri pe tine,
Cum putea-vei pune capăt
„Rătăcirilor streine?”

*

Jidanilor nu le convine. Chestiunea standardizării cerealelor a devenit o chestiune de viață și moarte pentru *Camora* imensă de vampiri cari s'au adăpat până acum nesupărați din produsul muncii cinstite a celor 13 milioane de țărani români.

Guvernul s'a sesizat de această hoție deghizată, iar anteproiectul de standardizare al cerealelor cuprinde tocmai măsurile ce se vor lua în viitor, pentru ca țărânul nostru să nu mai fie speculat cu atâta nerușinare.

Gălăgia interesafilor e o dovadă palpabilă, că lovitura ce se pregătește, atinge tocmai partea sensibilă. Toate criticile ce se aduc sunt numai de formă, fondul e bun, intenția e din cele mai românești.

Jidanii vor să intimideze, vor să inducă în eroare prin larma obraznică a ziarelor lor.

Desigur că majoritatea enormă și dezinteresată a acestei țări — cei cari vor să-și valorifice mai bine produsul lor și cei ce vor să mănânce o pâine, mai ieftină — nu va lua în seamă declarații, ca ale Jidanului cerealist „rumun” *T. Weissbuch*, care vrea să demonstreze că această măsură — standardizarea cerealelor — care aiurea